

(הקלטה: טיפול-ל.ס.ד. באדון די-נור,
טראנס שני, בקליניקה שלי,
המחלקה הפסיכיאטרית,
האוניברסיטה הממלכתית בליידן.

— עומד ומבקש: אם נגזר עלי לעבור שנית, לו יותן לי גם הפעם להישאר רק בפרוזדוריו של הגיהנום; יותן לי להתרגל בהדרגה, בדרך ההתנסות המוקדמת. הרי למדתי שאפשר לקבוע במוח את כיוון הטרנס לפני הזריקה.
"הירגע, אדון די-נור, הירגע."

"כן," הוא ממשיך, תוך שהוא מתקרב אלי והמזרק בידו, "ככל שחושי האדם מעודנים יותר, הייתי אומר חזקים וחריפים יותר, כך הוא מסוגל יותר לכוון את הזרקור למטרה שאליה חתר לפני כן. גם יש בכוחו להסיט את הזרקור מאובייקטים אשר מראש ביקשו חושי להסתירם. לכן, כשהזכרתי קודם את התקרית שאירעה לך בנורדווייק—"
ולפתע —

באותו חדר אני שוכב, באותה מיטה, ואותה רעדה אוחזת בכל גופי. אני הוא שביקשתי לשכב באותו חדר. אני מתפלל בלבי שכאשר אהיה נתון להשפעת הל.ס.ד. מי יתן ואצליח שוב לא לראות את הדבר, שכדי לראותו באתי לכאן.

אני יודע היטב לשם מה אני שוכב עכשיו במיטה זו, אבל יצר ההתגוננות הטבעי שבי מבקש להקדים כמה ניסויים לטיסה אל היעד. משול אני כמי שעומד ליד שפת-תהום ועליו לקפוץ ולעבור אל השפה השניה.

פרופ' באסטיאנס נפנה מן הרשמקול ומתיישב בכורסה ליד מיטתי. החומר בידו, הוא מוכן.

באשוויץ, כשעמדתי מול פני המוות, עברו לנגד עיני כל חיי הקודמים; עכשיו, תוך שפרופ' באסטיאנס מכין את המזרק, עוברות לנגד עיני כל שנות-אשוויץ. עומד אני לפני השער של אושוויץ — לשם כך באתי לכאן

— אני הולך בתוך התהלוכה, ואני רואה את עצמי כמו צופה אני אל עצמי ממרחק. הגסטאפו קצב ליהודים שעה אחת לעזיבת הרובע שלהם למעבר אל הגיטו. שחוריהם עוברים מבית לבית ויורים בכל מי שנחשל. אני רואה את התהלוכה, שאני בתוכה, התהלוכה קפואה, מאובנת, כמו תמונה הנעצרת תוך תנועתה על המסך.

אני רואה את עצמי בתוך התהלוכה. כל אחד חטף עמו מכל הבא ליד, שהרי רק שעה אחת היתה לנו. לפני צועד ואוקא הסנדלר, שהעמים על שכמו את שולחן-הסנדלרים שלו, וראשו שמוט לארץ כראשו של סוס המושך עגלה עמוסה-לעייפה. את נרתיק ביגודי לא הספקתי לקחת כשהחלו הירויות, ולכן ערום הכינור שאני נושא עמי. מתוך ראשו השמוט שולח ואוקא מבטיו לצדדים, אל ההולכים לצדו, ולוחש: "יהודים, אל תבכו! התליינים ישמחו. יהודים, בטחו בשם!"

שלל-צבעים לאופק, והתהלוכה אף היא לובשת אותם צבעים עצמם. אני הולך מאחרי ואוקא ועיני נעוצות בשולחן-הסנדלרים, המחליף את צבעיו מירוק-צהוב, דוקר עיניים, לאולטרא-סגול, ותוך כדי חילופי-צבע משנה השולחן גם את צורתו. התהלוכה כולה קפואה, סטאטית, ואילו שולחן-הסנדלרים של ואוקא שרזו בתנועה. אט-אט, לנגד עיני, "נשפך" השולחן מעל שכמו של ואוקא, מתארך והולך כאותו שעון של סלואדור דאלי שנשפך מקצה השולחן ארצה. בעוד ואוקא מחזיק בשתי ידיו בשולחן, מומין ומשמאל, כפות ידיו נראות כמסומרות לשולחן, שאט-אט הוא הוסף צלב בוטר בקרני אינפרא-אדום גלוי, לוחט. כך ואוקא גורר עצמו עם צלבו בתוך תהלוכת היהודים אל הגיטו למקום ששימש קודם מזבלה.

יהודים, אל תבכו, התליינים ישמחו!... וכשמסב ואוקא ראשו לצדדים אני רואה שגם פניו משתנים. פעם נראים לי פניו כפני רבי נחמן מברצלוב, כפי שתוארו תלמידו רבי נתן, ואז נשמע ממרומים הקול: "משיח בן-יוסף, פניו רדף!" ופעם פניו כפני הרבי משליו, כפי שראיתו בבלוק הסגור לפני צאת המשלוח לקרמטוריון. ובשינויי הפנים כך גם שינויי הצבעים של התהלוכה, הצועדת ונשארת קפואה, סטאטית. תלויה היא כענני-שמיים, ומן השמיים יוצאות-נשפכות מטה אותיות הסוסק: "עם ענני שמוא כבר-אנש אתה הא..." אני קורא את המלים היורדות במאונך ככתב סיני, נמשכות ויורדות אל התהלוכה המאובנת שבאמצעיתה ואוקא ושולחן-הסנדלרים על שכמו, והוא מסומר אל השולחן הנראה פעם כשעונו של דאלי, פעם כסולמיעקב שמלאכים עולים ויורדים בו, ופעם כצלב. חרדה גדולה נוספת עלי. התהלוכה קפאה ואני תוך עצירת נשימתה של התהלוכה, רוצה לנשום! התהלוכה כולה עצרה נשימתה. מקום הגיטו הוא מזבלתה של העיר לשעבר. "לנשום! לנשום!" אני זועק — — —

..מה אתה רואה, ארון די-נור? ספר לי, ארון די-נור" — — — מגיע אלי הקול כרעם מתגלגל משמיים רחוקים. רחוקים...

מה! — — אתה — — רואה? — — רואה? — —

אני רואה את שולחן-הסנדלים של ואוקא והנה נהפך למזבח, אני רואה את הסבא משפולה בלבוש הכוהן הגדול, ואת פניו של ואוקא אני רואה והנה כפני ר' נחמן מברצלוב. כמזבלה שהיתה לגיטו הוא עומד, המזבח עמוס על שכמו והקול רועם כרעמים מתגלגלים ממרום: "משיח בן-יוסף — סנידרדף! והסבא משפולה, בבגדי כוהן גדול, קורא אליו בערבית: "מחרום!... מחרום!... מחרום!..."

ואני שואל בלבי: וכי כך נישאר כולנו, יחד עם ואוקא ושולחן-הסנדלרים שלו, תקועים לנצח בתוך התהלוכה הקפואה במזבלה, בגיטו? ועכשיו אני רואה את ואוקא עקוד על תנורה-לבנים, בבלוק של פראנצל באשוויץ. את פניו אינני יכול לראות כי הוא מוטל שמוט-ראש, ידיו פשוטות לימין ולשמאל, עקודות אל אונקלי-ברזל מזה ומזה, יד לאונקל יד לאונקל, צלוב. מבנסיו המשולשלים מכסים את כפות-רגליו היחפות. אימה גדולה נוספת עלי. פראנצל, ראשי-הבלוק, הביא את ואוקא לעקדה. הכל מוכן.

..מה אתה רואה, ארון די-נור? מה אתה רואה?" — — —

הקול עולה אלי כמו מבור עמוק, עמוק.

אני רואה את שני שקעי עכוזו הערום של ואוקא מאירים באש לבנה המפיצה אורה לכל פינות הבלוק האפל. האסירים כולם עוצרים נשימתם. עוד מעט ייצא פראנצל מקיטונו. מקלו הלבן בידו וימנה עשרים-דחמש מלקות, אחת לאחת, בעכוזו הערום והניחר של ואוקא. הכל מוכן.

את המקל הוציא פראנצל מידו של עיוור שנפל החוצה מתוך הקרונות הממולאים-הדרחוסים שהובאו לאשוויץ. פראנצל מרים את מקלו כמו חוטבי-עצים ביער המנוף גרזינו לבקע בולי-עץ, ובלאימת שהמקל נחת בעכוזו הערום של ואוקא מתמלטים מטחי ניצוצות בכל צבעי הקשת, כוכבים דלוקים הניתזים בזיקוקי די-נור ומתפזרים בבלוק האפל. עוד מעט יוציאו משרתיה-בלוק את גוויתו של ואוקא, ישליכוה אל ערימת הפגרים שמאחרי הבלוק, הללו המחכים לסיבוב של קומנדור-פגרים שיבואו ויטעינום על עגלתם ויובילום לשריפה. עוד לא קרה שתישאר נשמת-חיים בגופו של מוזלמן לאחר 25 מלקות במקלו הלבן של ראשי-הבלוק. מקל שאינו נשבר לעולם. מה צורך לו לעיוור במקלו? — אמר פראנצל — הרי המשאית יודעת את הדרך לקרמטוריון. שתאום אסלה בבלוק, משרתיה-בלוק הוציאו את ואוקא לערימת הפגרים והאורות כבו. ואוקא יהיה לאפר. אני רואה עשן מתאבך מארובת הקרמטוריון, תימוריעשן פתוכים-ניצוצות. אני עומד ומביט, מצפה לראות